

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44689

Nom: La problemàtica actual de la protecció dels drets fonamentals

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 4,5

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	Drets fonamentals: Teories i mecanismes de protecció	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

RIDAURA MARTINEZ MARIA JOSE

RESUM

En aquesta assignatura s'analitza la problemàtica actual existent en relació a la protecció dels drets fonamentals, tant en la seua perspectiva nacional com internacional, així com la problemàtica existent sobre la legitimació processal per a les accions de protecció dels drets fonamentals.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Capacitat per a interpretar i analitzar casos relacionats amb l'exercici dels drets fonamentals conjugant el coneixement sobre la seua fonamentació teòrica i el coneixement dels mecanismes de protecció existents en la pràctica.

Capacitat per a utilitzar els principis constitucionals com a criteri d'interpretació de l'ordenament jurídic.

Conèixer i comprendre els problemes nous que es plantegen entorn del Dret constitucional en la nostra societat actual. Un aprenentatge adquirit de forma sistemàtica, amb actitud crítica, aplicant la perspectiva de gènere i atenent al principi d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, des d'un prisma nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens històrics i les seues conseqüències.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. 1. La protecció internacional dels drets fonamentals i la seua incidència en l'ordre constitucional. Prof. Miguel Revenga

1. Constitucionalisme dels drets i obertura al Dret Internacional:

dimensions teòriques i situació actual

2. Els Tribunals Internacionals de Drets Humans: notes característiques dels sistemes europeu i americà de protecció supranacional dels drets

3. Els efectes de les Sentències

4. El control de convencionalidad a Amèrica

I. Premisses

II. L'ajust de les Garanties als reptes de la societat actual

III. Tipologia de les garanties

A) GENÈRIQUES:

a. Aplicació directa dels drets i llibertats.

b. Principi de reserva de llei.

c. Respecte al contingut essencial

Altres garanties genèriques:

2. 2. Tipologia dels mecanismes interns de garantia dels drets fonamentals Prof^a. Josefa Ridaura

- I. Premisses
- II. L'ajust de les Garanties als reptes de la societat actual
- III. Tipologia de les garanties
  - A) GENÈRIQUES:
    - d. Control de Constitucionalitat
    - e. Reforma constitucional
    - f. Clàusula interpretativa
    - g. Control de l'administració
  - B) GARANTIES DE FISCALITZACIÓ
    - 1.- JUDICIALS:
      - 1.1 Internes: Jurisdicció Ordinària i Jurisdicció Constitucional
      - 1.2 Regionals
        - Consell d'Europa: Tribunal Europeu de Drets Humans
        - Cort Interamericana de Drets
      - 1.3 Supranacional: Tribunal de Justícia de la Unió Europea.
      - 1.4 Internacionals
    - 2.-EXTRAJUDICIALS: Defensor del Poble.
  - C) SUSPENSIO DELS DRETS: DRET D'EXCEPCIÓ COM A GARANTIA.

- 1. DRET I GARANTIA, TITULARITAT I ACCIÓ PROCESSAL.
  - 1.1. Els perfils del concepte de dret fonamental en la dogmàtica clàssica i la seua evolució
  - 1.2. La distinció entre dret fonamental i garantia: hi ha drets sense garantia?
    - 1.2. Problemes específics de titularitat i *accionabilidad dels drets col·lectius i difusos
- 2. LA LEGITIMACIÓ PROCESSAL PER A LA TUTELA DELS DRETS
  - 2.1. Possibles subjectes legitimats per a la tutela processal de drets fonamentals
    - 2.1.1. El titular del dret
    - 2.1.2. Qualsevol persona que invoque un interès legítim
    - 2.1.3. Possibles requisits addicionals d'exercici
    - 2.1.4. La legitimació d'entitats i associacions de base privada
    - 2.1.5. L'acció popular
    - 2.1.6. Institucions públiques en defensa de la legalitat o de l'Estat
    - 2.1.7. Institucions de tutela de drets de la ciutadania: Defensories del Poble
  - 2.2. La legitimació en els diferents processos:
    - 2.2.1. La legitimació en els processos constitucionals de control de constitucionalitat i la tutela dels drets en aquests processos
    - 2.2.2. La legitimació en els processos de tutela dels drets: empara i accions de tutela.
    - 2.2.3. La legitimació en processos electorals.
    - 2.2.4. La legitimació en altres processos constitucionals.

3. 3. La legitimació processal per a la defensa dels drets fonamentals: l'acció popular i la accionabilidad dels drets col·lectius. Prof. Javier Diaz

1. DRET I GARANTIA, TITULARITAT I ACCIÓ PROCESSAL.

1.1. Els perfils del concepte de dret fonamental en la dogmàtica clàssica i la seua evolució

1.2. La distinció entre dret fonamental i garantia: hi ha drets sense garantia?

1.2. Problemes específics de titularitat i *accionabilidad dels drets col·lectius i difusos

2. LA LEGITIMACIÓ PROCESSAL PER A LA TUTELA DELS DRETS

2.1. Possibles subjectes legitimats per a la tutela processal de drets fonamentals

2.1.1. El titular del dret

2.1.2. Qualsevol persona que invoque un interès legítim

2.1.3. Possibles requisits addicionals d'exercici

2.2.5. La legitimació en processos ordinaris i la tutela dels drets fonamentals.

2.3. La legitimació per a la tutela dels drets en l'àmbit internacional.

2.4. Les peculiaritats de la legitimació processal per a la tutela de drets col·lectius.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

AVALUACIÓ

Una vegada finalitzat el període d'estudi d'una assignatura es realitzaran proves d'avaluació d'aquesta.

1. Proves d'Avaluació de coneixements adquirits: Es realitzarà un examen tipus test (45% de la nota) i un altre amb una pregunta curta de desenvolupament (45% de la nota).

2. Participació en fòrums i debats on-line: 10% de la nota.

La nota final de cadascuna de les matèries serà la nota mitjana de les assignatures que les componen. El màster se superarà quan l'alumne haja superat amb èxit totes les matèries amb, almenys, un 5 sobre 10. Pel que respecta a les notes, s'apliquen els criteris de la Universitat de València. Les qualificacions seran numèriques de 0 a 10 amb un decimal, a les quals s'afegirà la qualificació qualitativa corresponent conforme a la següent escala:

- de 0 a 4.9: "suspens"

- de 5 a 6.9; "aprovat"

- de 7 a 8.9: "notable"

- de 9 a 10: "excel·lent o excel·lent amb matrícula d'honor"

Les proves de recuperació tindrà lloc conforme al calendari de 2a convocatòries que es publicarà a l'aula virtual del Màster de Dret Constitucional.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. Manual. Protección Multinivel de Derechos (https://www.upf.edu/dhes-alfa/materiales/manual_pmdh.html) BURGORGHE-LARSEN L. y ÚBEDA DE TORRES, A., Las decisiones básicas de la Corte Interamericana de Derechos Humanos. Estudio y jurisprudencia, Pamplona, Civitas-Thomson Reuters, 2009, FERRAJOLI, L. Más allá de la soberanía y la ciudadanía: un constitucionalismo global (www.cervantesvirtual.com/obra/.../0067f514-82b2-11df-acc7-002185ce6064.pdf) GARCÍA ROCA J., y FERNÁNDEZ SÁNCHEZ P. (dirs.) Integración europea a través de derechos fundamentales: de un sistema binario a otro integrado; Madrid, CEPC, 2009 GARCÍA ROCA J. y SANTOLAYA MACHETTI P (coords.). La Europa de los derechos. El Convenio europeo de Derechos Humanos; Madrid, CEPC, 2009 GÓMEZ ISA F. y PUREZA J.M. (dirs.), La protección internacional de los derechos humanos en los albores del siglo XXI (www.deusto-publicaciones.es/deusto/pdfs/hnet/hnet13.pdf) MARTÍN RETORTILLO L. Vías concurrentes para la protección de los derechos humanos, Madrid, Cívitas, 2006 MORALES ANTONIAZZI, M., El Estado abierto como objetivo del lus Commune (www.corteidh.or.cr/tablas/r32350.pdf) QUERALT JIMÉNEZ, Argelia, El Tribunal de Estrasburgo en el espacio Judicial Europeo; Pamplona, Aranzadi, 2013 - La interpretación de los derechos: del Tribunal de Estrasburgo al Tribunal Constitucional; Madrid, CEPC, 2008
- - Ballesteros, J. (editor), Derechos humanos, Tecnos, Madrid, 1992. - Bastida Freijedo, F. J., Teoría general de los derechos fundamentales en la Constitución española de 1978, Tecnos, Madrid, 2004. - Caamaño Domínguez, F., Gómez Montoro, A., Medina Guerrero, M., Requejo Pagés, J. L., Jurisdicción y procesos constitucionales, McGraw-Hill, Madrid, 2ª ed., 2000. - Carrasco Durán, M., Los procesos para la tutela judicial de los derechos fundamentales, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madrid, 2002. - Cascajo Castro, J. L., y Gimeno Sendra, V., El recurso de amparo, Tecnos, Madrid, 1988. - Díaz Revorio, F. J., Los derechos fundamentales ante los avances científicos y tecnológicos. Genética e internet ante la Constitución, tirant lo Blanch-Comisión Nacional de los Derechos Humanos, Valencia-México, 2009. - Díez-Picazo, L.M., Sistema de derechos fundamentales, Thomson, Madrid, 3ª ed., 2008. - Gimeno Sendra, V. y Garberí Llobregat, J., Los procesos de amparo: ordinario, constitucional e internacional, Colex, Madrid, 1994. - Matía Portilla, F. J., Pluralidad de ciudadanos, nuevos derechos y participación democrática, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madrid,

2011. - Montoro Puerto, M., Jurisdicción constitucional y procesos constitucionales, Colex, Madrid, 2 vols., 1991. - Oliver Araujo, J., El recurso de amparo, Universidad de las Islas Baleares, Palma de Mallorca, 1986.